

УДК 336.7:339.7

*Іванина О. В.,
студентка 3 курсу факультету фінансів
Науковий керівник: Урванцева С. В.,
к.е.н., доцент кафедри
корпоративних фінансів і контролінгу
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»*

УЧАСТЬ ЄБРР У ФІНАНСУВАННІ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ В УКРАЇНІ

Європейський банк реконструкції і розвитку (ЄБРР) – утворений для сприяння реформам в країнах Центральної та Східної Європи в зв'язку з переходом країн цього регіону до орієнтованої на ринок економіки. Основною метою його діяльності є надання кредитів (включаючи пільгових), задля проведення ринкових реформ у країнах СНД.

ЄБРР є третім найбільшим міжнародним банком за обсягами кредитування в Україні. Він надає комплексний пакет підтримки для держави, з метою допомогти стабілізації та закріплення своїх реформ. ЄБРР визначив стратегію діяльності в Україні на 2018-2023 рр., за якою буде здійснено [1]: посилення енергетичної безпеки; підвищення стійкості фінансової системи; збільшення інтеграції шляхом сприяння торгівлі та інвестиціям; розширення інтеграційних зв'язків та підтримки наближення до стандартів ЄС.

Загалом, з початку діяльності ЄБРР в Україні, тобто з 1992 по 2021 рр. обсяг виділених банком інвестицій становить 15 319 млн євро, розділених по 505 проєктах. У тому числі частка приватного сектора в портфелі складає 50% [2]. На стадії реалізації знаходиться 8 спільних з ЄБРР проєктів загальним обсягом позик 1 679 млн євро. Обсяг використання коштів позик ЄБРР за цими проєктами станом на 01.09.2021 – 963,5 млн євро (57,38 % загальної суми позик) [3]. Кількість проєктів сягнула свого піку у 2019 р., тим самим банківські інвестиції також вирости. Однак, у 2020 р. кількість проєктів знизилась майже у 1,5 рази. В 2020 р.

через пандемію коронавірусу COVID-19 темпи реалізації проєктів, які підтримуються ЄБРР, сповільнилися в порівнянні з 2019 р. Незважаючи на це, завдяки ефективній співпраці української сторони і ЄБРР в 2020 р. були укладені угоди в обсязі 812 млн євро в різних секторах.

Серед найбільш значимих для окремих міст України проєктів стали: побудова сонячної електростанції в м. Чигирин (19,7 млн євро від банку при загальній вартості у 56,2 млн євро), фінансування побудови станцій метро на район Виноградар у м. Київ (50 млн євро від банку при загальній вартості у 60 млн євро), а також установка нових очисних споруд для водоканалу м. Львів (15 млн євро від Банку при загальній вартості у 26,4 млн євро) [4].

Проєкт з покращення стану київських об'їзних доріг був затверджений у 2010 р.. Метою укладання даного кредитного договору є покращення інфраструктури автомобільних доріг України та реконструкції ряду міжнародних транспортних коридорів на ділянках їх під'їзду до м. Києва. Варто зазначити, що даний проєкт є одним з найбільших за обсягами інвестицій в Україну з боку ЄБРР. Загальна вартість реконструкції оцінюється в 1,12 млрд євро, в тому числі фінансування від банку становить 450 млн євро.

Одним з найбільших проєктів банку в Україні та за її межами за останні роки також було фінансування розширення метрополітену в м. Харкові. У фінальній версії проєкту очікувалось фінансування у розмірі 10 млн. євро за рахунок міського бюджету, 160 млн. євро за рахунок ЄБРР та ще 160 млн. євро позики від Європейського інвестиційного банку [5]. Строк реалізації проєкту, тобто будівництва, орієнтований на період з 13 березня 2020 р. по 31 грудня 2022 р. Кінцевою датою позики є 2035 рік. Станом на 2020 р. сума використаних грошей складає 1,6 млн євро [6].

Станом на 27.07.2021 було затверджено угоду фінансування проєкту «Нова Пошта II». Проєкт передбачає інвестиції у будівництво нового автоматизованого сортувального терміналу в місті Дніпро в центральній Україні. Проєкт є частиною

довгострокової стратегії розвитку Нової Пошти, яка передбачає трансформацію логістичної моделі, щоб задовольнити зростаючий попит ринку, оптимізувати ланцюжок поставок та забезпечити кращу якість обслуговування клієнтів.

Отже, за участі ЄБРР реалізуються вигідні проєкти, які допомагають покращувати економіку нашої держави. Однак не варто забувати, що ЄБРР не є єдиним інвестором в українські проєкти і не здійснює їх фінансування в повному розмірі, а надає грошові позики, інвестиції в акціонерний капітал, гарантії в середньому у розмірі 35-85 % від вартості проєкту за умови наявності інших спонсорів або державного фінансування. За основу нарахування процентів Банком зазвичай береться ставка EURIBOR+1.

Підкреслимо, що міжнародне фінансове та технічне співробітництво з міжнародними організаціями – це дуже ефективний інструмент економічного розвитку будь-якої держави. На прикладі ЄБРР видно, що співпраця України з МФО є вкрай важливою для зростання економіки. За допомогою своїх інвестицій ЄБРР сприяє формуванню інфраструктури для підтримки приватного та державного секторів, а також здійсненню галузевих та структурних реформ. Співпраця з банком також позитивно впливає на макрофінансову стабільність в Україні під час глобальної кризи, спричиненої пандемією коронавірусу.

Однак, існують певні проблеми для фінансування проєктів, основними з яких варто назвати наступні: недосконала нормативно-правова база у процесі набуття чинності угод про надання позик; неефективна діяльність державних інститутів, які відповідальні за реалізацію проєктів; непрозорість роботи із коштами міжнародних організацій та ін. Для вирішення цих проблем уряду потрібно більшу увагу звернути на моніторинг за позиченими коштами, зниження рівня корупції, а також ефективне впровадження реформ.

Список використаних джерел:

1. Стратегія діяльності в Україні 2018-2023 [Електронний ресурс] // Європейський банк реконструкції та розвитку. – 2018. – Режим доступу до ресурсу:

ukraine-strategy-ukr.pdf.

2. Європейський банк реконструкції та розвитку [Електронний ресурс] // Міністерство фінансів України. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: <https://mof.gov.ua/uk/ebrr>.

3. Data on the EBRD's work in Ukraine. [Електронний ресурс] // EBRD. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.ebrd.com/where-we-are/ukraine/data.html>

4. Реєстр проєктів МФО [Електронний ресурс] // IFIs projects. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: <https://proifi.gov.ua/projects?page=1>.

5. Федоркова Т. Будівництво метро у Харкові: Верховна Рада погодила договір з Європейським інвестбанком [Електронний ресурс] / Тетяна Федоркова // Суспільне. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://suspilne.media/3252-budivnictvo-metro-u-harkovi-verhovna-rada-pogodila-dogovir-z-evropejskim-investbankom/>.

6. Подовження третьої лінії метрополітену у м. Харків [Електронний ресурс] // IFIs projects. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: <https://proifi.gov.ua/projects/251360311>.

УДК 330.4:336

Кисельов Д. О.,

студент 3 курсу ФФБД

Добриніна Л. В.

к.е.н. ст. викладач кафедри ФМ та ФР

Одеський національний економічний університет

МАТЕМАТИЧНИЙ АПАРАТ ТА ЦИКЛИ ФІНАНСОВИХ РИНКІВ

Науковці висловлюють різні спостереження, але на нашу думку математичною основою для обґрунтування циклів стали роботи французького інженера Жан